

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Negyszer hasábozott garmond sora 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetést felvesszük:	
Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (Neuer Markt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-ter 9 sz.)	
Nyitási díjak:	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napi lap

hatodik évnegyedére

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legzélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégítenek.

Az előfizetési árak a régiék:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt. Félévre 6 frt. Egy órá 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Két levél.

I.

Tisztelt szerkesztő úr!

A „Kelet” folyó hó 29-ki és 30-ki 121 és 122. számaiban „Egyetem és muzeum” czim alatt két vezércikk jelent meg, a melyet nem hagyhatunk helyreigazító megjegyzés nélkül, noha tán keletlenlenséget okozunk, ha megkivánjuk, hogy egyik okos főkunkatársá czáfolására nyissa meg lapja hasábjait.

Legelőbb is nem tartjuk nagyon tapintatos eljárásnak, a nyilvánosság előtt hivatlanul ítéletet mondani oly alkudozás felett, a mely még meg sem indult; nem tekinthetjük a napi sajtó feladatának, korai és egyoldalú nyilatkozatok közreadásával nyomást gyakorolni akarni, bármely irányban, szabadon egyezkedni kívánó két fél akármelyikére. E nem tapintatos eljárást még tetézi az, ha az illető cikkíró maga iránt a tárgyi iránt nincs kellően tájékozva, a mi említett két cikk minden során világosan meglátszik.

Nem lehet szándékunk ez uttál a cikkek egyes tételeire terjeszkedve apróra kimutatni, a kiinduló pontok alaptalanságát és a belőlök vont végkövetkeztetés képtelenségét. Hogy azonban még se adjunk okot arra a feltevésre, mintha a tájékoztatást csak amugy lóhátáról lobbantánók szemére a cikkíróknak, csak arra kívánjuk figyelmeztetni, hogy egy jól berendezett muzeum felmenthet ugyan egy ugyanazon városban létező egyetemet az alól, hogy magának külön gyűjteményeket szerezzen, de nincs az az egyetem a világon, a mely a maga szakgyűjteményeivel, bár mi szépek és nagyszerűk is, feleslegessé tehetné a külön álló muzeumot. A ki nem hiszi, menjen Londonba, Párisba, Berlinbe, Bécsbe vagy bár csak Pestre is.

Van tehát értelme a muzeum-egyetem külön álló fennmaradásának az egyetem létesülése után is, és miután tapasztalásból tudjuk, hogy a kik 1859-ben a muzeumot alapították és a mai napig gyarapítva fentartották, mindig tisztában vol-

tak magukkal az iránt, hogy mi célra eselekedtek és eselekesznek, nem csak hisszük, hanem meg is vagyunk győződve, hogy sem az igazgató választmány, sem az egyleti közgyűlés nem fogja decretálni az egylet és evvel egyszerre a muzeum megszüntetését is.

A tisztelt közönség pedig meg lehet nyugodva, hogy a muzeum-egyetem hazafi áldozatkészség tekintetében nem enged a tisztelt cikkíróknak, valamint az iránt is, hogy eljárásait és eredményét nem fogja eltitkolni, mihelyt a kihirdetésre meglesz érve.

A tisztelt szerkesztő urat pedig kérjük, hogy ez ügyet addig hagyja nyugodni.*)

Kolozsvártt, május 30-án.

Több választmányi tag.

II.

Tisztelt szerkesztő úr!

Köszönöm az alkalomnyújtást, hogy már most megtehetem megjegyzéseimet e — ha lóhátáról is, de bizonyonnyal csak amolyan Rozinante hátáról hangzó beszédekre.

Nehézelt két cikkem semmi nemű igazolásra sem szorult, miután a közönség ítélete előtt fekszenek s már előre megmondták magukról, hogy „épen annyit érnek, a mennyit megérnek.” A „több választmányi tag”, ugy látszik valamit érőknek még is tartja azokat, különben nem ült volna lóhátra, hogy két olyan „tapintatlan, hivatlan, tájékozatlan, alaptalan és képtelen”, valóságos eposi jelzőkkel megtisztelt — cikkekért, ha nem is „apróra” szétszedjen, de legalább egy csapással tönkre silányítsa.

A két cikkhez tehát ezuttal semmit sem kívánok adni, miután a czáfolat „aprója” talán csak ezután jön. A dolog érdemére nézve most csak annyit, hogy alólírt nagyon is jól van értesülve arról, hogy a muzeumi választmány mily feltételekhez kívánja kötni a muzeumi gyűjteményeknek az egyetem használatába való átbocsátását és, ha „tapiutalanságot” kívánt volna elkövetni — ha ugyan az lett volna — akkor nem saját egyéni véleményét adta volna elő a „Muzeumról és egyetemről”, hanem bírálat alá fogta volna a muzeumi választmány, nyilvános ülésben tárgyalt, megállapodásait s akkor, legyenek meggyőződve a választmányi tag urak, sokkal nagyobb tűzbe hozta volna őket, mint ez esetben. — Mi akkor teljes szabadságunkkal élve ugy ítéljük helyesnek, hogy mind a muzeumi választmányt, mind a ministerialis biztost hagyjuk a magok útján járni. Magunk választotta álláspontunkat most sem kívánjuk elhagyni s így — miután igen gyarló „aprózásnak” tartjuk, midőn a több választmányi tag ur Kolozsvárt egy Londonnal, Párisal, Berlinel, Béccsel és Pesttel veti össze — két cikkünk minden egyes tételét teljes érvényben főtartjuk, valamig a rettenetes Weltgericht el nem következik s igazán apróra ki nem lesz mutatva, hogy állításaink alaptalanok voltak. Mert olyan választmányi tagokkal csak nem ereszkedhetünk érdemleges vitába, kik Londont, Párist, Berlinet Bécsét és Pestet megjárták, s még sem vettek maguknak bár annyi fáradságot, hogy megtanulják, hogy egyik egyetem sincs gyűjtemények nélkül s miután a több választmányi tag nagyrebecsült áldozatkészsége nem fog és nem foghat a leendő kolozsvári egyetem számára a muzeum gyűjteményein kívül más gyűjteményeket a földből elővarázsolni, már csak ez az egyetlen, dologra vonatkozó, megjegyzésük is ugyancsak leszállítja őket a ló hátról s ténylegesen bebizonyítja, hogy, ha kell „bírdélynek” egyetem, az „erdélyi muzeumnak” nem szabad épen olyan nagyon alkudoznia...

Hanem van nekünk más megjegyzésünk erre a fentisített levélre.

A megjegyzést kérdés alakjában formulázuk.

Mióta vesztette el jogát a sajtó ahoz, hogy egy közintézet ügyeihez szólhasson? és pedig oly ügyeihez, melyek a város, az országgrész, az állam érdekeit oly közelről érintik, mint e főnforgó esetben? első felszólalásunkban is tartózkodtunk attól, hogy a választmány eljárásáról még csak véleményt is nyilvánítsunk. Most is távol legyen tőlünk, hogy a választmányban a legjobb akaratot föl ne tételezzük. De midőn a felszólalók az „országgrész muzeumot” és a magyar államot „két főinek” nevezik; midőn egész cynissal bevallják, hogy ők hazájukkal „alkudozni” kívánnak; akkor valójában csak is avar birjuk jellemezni ez eljárást, hogy nevet nem adunk neki.

*) Bétátásunk szerint teendünk. Szerk.

Alakítása nem eszközölhető másképp, mint ugy: hogy szaporítottatván az országgrész fegyházak, a hosszabb időre itélt fegyenczek ide szállítasanak át; ellenben megyei börtöneink csak a vizsgálati foglyok s a vétségeken elmarasztalt egyének számára rendeztesse be. Mert minden törvényhatóság kebelében egy a célnak megfelelő fegyház felállítása, berendezése és fenntartása elviselhetlen pénzálldozatokkal járna; a létező megyei börtönök pedig, ugy a miut vannak, a fegyházak rendeltetésével majdnem kivétel nélkül merőben ellenkeznek.

A mi magát a büntető vagy fegyrendszert illeti, legzélszerűbbnek tartom azt, a mely a magán- és a munkarendszert egyesíti; s egyik uralkodó szempont előttem az, hogy a fegyencz szabadon bocsátatását feltételes s korlátolt szabadság előzze meg, — miután a vizsgáló, lélektani okoknál fogva alig mozdíthatja elő valami annyira, mint a rapid átmenet a teljes elzártaságból a feltétlen, a korlátlan szabadságba. (Élénk tetszésnyilvánítások.)

Ministeri pályám legszebb emlékei közé tartozik s fádalmaimért legnagyobb elégtételül szolgál: hogy törvényjavaslataim az urbéri viszonyok végleges megszüntetéséről s az irtványokról, valamint Erdélyben az arányosításról és tagosításról, törvény erejére emelkedtek. Ezzel egy nagy lépést tettünk előre az 1848-iki elvek megvalósítása, a modern állam felé. Ellenben sajnálom kell, hogy a bérfdékre, udvartelki birtokokra és telepítvényekre vonatkozó törvényjavaslataim tárgyalását a törvényhozás nem fejezheté be. (Felkiáltások: sajnos!) az italmérési jog rendezéséről készített törvényjavaslatomat pedig nem áll hatalmamban a törvényhozás asztalára letenni.

De nem folytatom tovább a részleteket. Könnyen öngazolás színében tűnhetnek föl előadásom, holott én nyugodtan türve a jelen ítéletét, igazolásomat a jövőtől várom. Csak ez van hivatva ítélni a kormányférfiak felett. A visszalépés oka a hatalom polcáról rendesen egy ellentétes vagy kedvezőtlen áramlat uralomra jutása szokott lenni, s ezen áramlat befolyása alatt a jelenben nincs meg azon elfogulatlanság, a mely egy igazságos bírónak megkivántatik. A távolabb jövő, a melynek már a jelen küzdelmek, a mai nézetek egyik és másik áramlatának tényleges eredményei is biztosabb tájékozást fognak nyújtani, inkább lesz képes egy részrehajlatlan bíró szerepét betölteni. A jövő talán nem fogja gyengeségnek bélyegezni a lehetetlenséget, megküzdni a föltornyosult akadályokkal. Az talán nem fog pusztá idealismust látni egy magasabb cél felé való törekvésben s a megrögzött előítéletek elleni küzdelemben. Az talán nem fog bünt találni abban, ha valaki magával viszi a kormányra a szív melegtét is, hogy érzéke legyen a nemzet szükségéi és fájdalmai iránt. (Zajos éljenzés.) Az talán nem abban fogja keresni az ugynevezett practicus államférfi jellemvonását; hogy több lelkesedése legyen a hatalom birtoklata, mint eszméi iránt. A jövő talán nem fog pálcázát törni azon államférfiak fölött, a kik azt hiszik, hogy átgondolt rendszer nélkül egy közönséges gyárt sem lehet biztos sikerrel vezetni, annál kevésbé pedig egy országot kormányozni. (Élénk tetszés.)

S minek is sorolnék föl több részletet? Önök ha már a multból nem ismernének is, az elmondottakból eléggé fölismernének elveimet, nézeletem, gondolkodásmódot. Azon nagy erkölcsi súlyal fogva, a mely az önök véleményeiben fekszik, végtelenül szerencsésnek érzem magamat: ha elvem, nézeteim ezuttal is találkoznak önök helyeslésével. Ha ezt elérem, ha megmarad önök régi bizalma jellemem iránt, a mely lehet alrendű kérdésekben talán tulengedékeny, de elvek árán alkura még nem lépett soha; s ha önök hiszik egyuttal azt is, hogy akaratom buzgalma, lelkesedésem az ügy iránt s önmegtartóztatásom eléggé fogják pótolhatni tehetségem, erőm mindinkább érezhető hiányát; ám akkor parancsoljanak velem uraim a jövőre is, s én engedelmeskedni fogok, mint a tengerész, a ki alig, hogy partra ért, a hol kiheverhesse fádalmait és sebeit, már ismét a tengerre száll, mihelyt a tengernagy vezényszava hozzá is elhatott. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

De ha fölmentenének is önök engem, mint kiszolgált köztitét a további fegyverviseles terhe alól: biztosíthatom önöket uraim, hogy hálám önök iránt s hűséges ragaszkodásom az ügyhez, a melynek képviselőtelével ed-

Horváth Boldizsár programja.

(Vége.)

Elősorolja ezután a többi reformterveit, a közjegyzőséget, a nyilvánosság s szóbeliség alapuló pörrendtartást, a büntető pörrendet.

„A bünvádi eljárás, valamint a büntető s polgári anyagi jég tekintetében részint csak novellaris intézkedésekre, részint pedig elömun-kálátokra kelle szorítkoznom, kellő erő és idő hiánya miatt. Szükségesnek tartom azonban nyíltan kijelenteni, hogy a bünvádi eljárást az esküdtzéki intézménnyel akartam kapcsolatba hozni, s annak kidolgozását ez irányban indítottam meg. A nézetemhez most is ragaszkodom ingadozás nélkül, s elengedhetlennek tartom az esküdtzéki intézmény meghonosítását először azért: mert ez legtermészetesebb alólója és fejlesztője a nép jogérzékének, s a jogérzékben fekszik az államrend legerősebb és legbiztosabb öre és támasza (ugy van!); és másodszor azért: mert a polgári és politikai szabadság legnagyobb biztosítékát az érintett intézményekben találom.

A kivitelre nézve azonban, hazánk sajátviszonyait tekintve, elismerem: hogy az esküdtzésk általános alkalmazása kezdetben talán legyőzhetlen akadályokba ütköznék, s azért egyelőre megelégedném azzal: hogy az esküdtzések csak az intelligencia nagyobb fociusai-ban szerveztessenek, s azokhoz csak a terhe-sebb beszámítás alá eső büntettek utaltassanak, vagyis: hogy az esküdtzések kiterjesztése lépést tartson az intelligencia terjedésével. (Élénk helyeslés.)

Valamint nem volna kifogásom az ellen sem: hogy az állam teljesebb biztonsága tekintetéből a politikai vétségekre és bűnökre nézve az ország központján egy külön esküdtzék (special jury) állíttassék föl; mert szabadelvűségem nem terjed odáig: hogy a liberalismus abstract eszméjének a haza existenciáját is föláldozni akarnám. (Éljenzés.)

Nehéz s nagy áldozatokkal jár, de végtelen üdvös és nemes földadat vár reánk a börtönügy reformja körül.

Véieményem szerint börtönrendszerünk át-

dig engem tiszteltek meg, változatlanul főmrad. Ez esetben csak egyet kérek Istentől, s egyet kérek önöktől. Istentől: hogy engedje megérnem eszméink, elveink diadalát; önöktől pedig: hogy majd önök körében ünnepléssem e győzelem örömapját; s bárki legyen is az, a ki számunkra meghozza a siker diadalmát, önzéstelenül és örömmel fogom követni diadalszerét s lelkesedve adom tovább az örömköltést: hogy győztünk! (Hosszas, zajos éljenzés.)"

A gazdasági szakoktatás érdekében.

A földmivelés, ipar és kereskedelmi m. kir. minisztérium a gazdasági szakismereteknek lehető terjesztése céljából intézkedett, hogy a vezetése alatt álló felsőbb gazdasági tanintézetekben a f. évben és a nyári szünidő alatt, a minisztérium által behívandó vagy önként jelentkező néptanítók számára az illető intézetek tanárai által a gazdasági ismeretekből 4 hétig tartó tanfolyamok tartassanak.

Ezen tanfolyamok a debreczeni tanintézetben július hó 31-től aug. hó 30-ig;

a keszthelyi tanintézetben aug. hó 5-től, aug. 30-ig;

a kolozsmonostori tanintézetben aug. hó 19-től, szept. 18-ig;

a magyar-óvári tanintézetben német nyelven aug. hó 4-től szept. hó 1-ig fognak megtartatni.

A behívandó és állami segélyvel ellátandó néptanítók száma minden intézetre nézve 24-re állapított meg.

Ezek részére egyenként összes költségeik fejében 40 ftnyi államsegély határozott, mely általánosan az illető gazdasági tanintézetek igazgatói fogják a behívott néptanítókra megfelelő részletekben kifizetni.

Az állam költségén ellátandó néptanítók, a vallás és közoktatási minisztérium fogja az egyházi hatóságok és tanfelügyelők útján ajánlandóknak kijelölni. Ezeket kívül a tanfolyamokban neptanítók saját vagy küldöik költségén is részt vehetnek, ha ez iránti szándékukat az illető intézeti igazgatóságnak a tanfolyam kezdetét megelőzőleg bejelentik, mely igazgatóság az illető jelentkezőket elfogadtatásuk iránt közvetlenül értesíteni fogja.

A néptanítók számára tartott gazdasági tanfolyamok célja a néptanítók gazdaságtani előismereteit bővíteni s az előadások által főleg oda hatni, hogy a néptanítók további ismeret szerzésre és tanulmányozásra buzditást nyerjenek s így a gazdasági ismereteket a vezetésükre bízott iskolákban is terjeszteni képesítve legyenek.

A tanfolyamokra nézve megjegyeztetik még, hogy azok lehető tanulságossá és eredményessé tétele céljából azok tartama alatt a közel vidék érdekesebb gazdasági és ipartelepére kirándulások rognak rendeztetni, s végre, hogy intézkedés történt, miszerint az állami költségén behívandó néptanítók a vasutakon kedvező viteldi leszállításokban részesíttessenek.

Ime ismét egy életrevaló miniszteri intézkedés!

A székely lóbeszerzési alap.

S. Szt. György, 1872 maj. 24.

A már több évek óta székünk közhangulatára annyira zsibbasztólag ható, — a nyilvános életben mindenütt kisebb, nagyobb mérvben annyi keserűséget előidéző, lóbeszerzési alapnak sorsa megnyugtató megoldásához közeledik; — még pedig a folyó hó 22-én tartott s a volt székely huszár családok küldöteiből alakult gyűlésnek határozatai folytán, — mely alkalomra kormánybiztos főispán gr. Kálnoky Dénes ur lévén kinevezve, — tapintatos, bölcs és hazafias eljárásának oly fényes bizonyítványait adá, mely iránti elismerésben nem csak hálással vesznék részt a jelen volt gyűlési tagok és azok küldői, kiknek nevében oly meleg és őszinte szavakban is köszöni meg eddigi eljárását Dálnoki B. A. —, hanem székünk polgárai is — kiket újra a régi testvéri szeretet és remélhetőleg az egyetértés fog ezután egybeforrasztani.

Az igen látogatott gyűlés a legnagyobb renddel és csendben folyt; — a jelenlévőket higgadtság jellemző — s a szószólók helyesen érveltek; — a megállapodás a következőkben történt:

1. Tekintetbe véve, hogy az urbériségek megszüntetésével a birtokosok veszteségükért kárpótlást nyertek.

2. Tekintetbe véve a felségének és a kormányának a népnevelésre irányzott szándékát és ennek előmozdítására fenhagyva a huszárcsaládokat a ruházati alapokból illetendő részt; valamint a volt tiszti lakok eladásából bejött összeget is

3. Az egész lóbeszerzési alapotkét családokonként egyaránt kiosztani kéri; — még pedig miután annak egy része állampapírokban van, azt a kormány beleegyezésével azonnal, — a másrészt, mely magánkötelezvényekben

van letéteményezve, pedig — felvételük után. — Mi a kiosztás és részesedés körüli eljárás kezelését illeti: erre egy 6 tagú bizottság lesz azon időben kinevezendő, — mely a keblől pénztárnok és tisztai ügyészen kívül az illető huszár családok által választandó 4 tagból fog állani.

Ezek voltak a gyűlés határozatai, melyek míg a kedélyeket megnyugtatták, egyszersmind a volt huszár családok igényeit is kielégítették s melyeket ha maga s kormányunk megerősít és helyben hagy; miben kételkedünk azon előzmény után, hogy ezen már elhatározott dolgot nyert felvilágosítások után újból is tárgyaltatni engedte, nem is lehet, és így csak sajnálni tudjuk néhány félrevezetett huszár család által elkövetett azon tévedést, hogy a gyűlésben nem kívánván képviselőit magokat, irásilag azon nyilatkozatot tevők, miszerint ők csak személyenként kívánnak megjelenni, azonban a lóbeszerzési alaphoz kiosztását akarják.

Kívánságok jó részt teljesülni fog; s e szerint hisszük, hogy azok fogják megszerezni magokat, kik önző céljaik elérésére itten is a visszavonás magvát szerették volna elhinteni, de mely hála a jelen voltak higgadt törekvéseiknek s a kormánybiztos gróf önzetlen hazafias vezetésének, nem sikerült: hanem a helyett elhintett a bízalom magva „fel” és „lefelé” egyaránt, melyből az egyetértés erős fája fog kinőni, a melynek gyümölcseit a késő unokák is hálással fogják megköszönni.

Oltparti.

BELFÖLD.

Háromszék, május 21. 1872.

A zágoni nőegylet ez évi május 21-én igen szépen sikerült táncestélyt rendezett. A tánczóna kívül még egyébbel is érdekessé tenni óhajtván a nemes czélu estélyt, az egyet tagjai teljes méltánylást érdemlő buzgalommal nagy áldozatot hoztak az ügynek, midőn mintegy negyven darabra menő, s körülbelül 40—50 forint értékű képviselő ajándékot soroltattak ki az estélyen megjelentek között. E mellett több darab s mind jól sikerült ének is, részint csak férfi, részint vegyes kar által előadva, emelte az estély érdekességét. Az idő a lehető legkedvezőbb volt, s a vidék nagy számmal jelent meg szépnél szebb fiatalsgával, elősegítve az egyet szent ügyét, t. i. a leánynevelés lehető legjobb karba és virágzásba állítását. A nemes törekvés rüden oldalról buzgón karolva fel, meg is van jutalmazva az eredményben; mert a költség leszámításával 120 forint tiszta jövedelem maradt az estélyről, a mi minden várakozást teljesen kielégítő siker.

Köszönet ezért a kezdeményezőknél, az egyet minden tagjának, — szíves köszönet az egyet nagyon tisztelt elnökének, ki a távolból is nemes s lelkesítő szavaival és áldozataival elősegítette ez ügyet; köszönet a dalegylet tagjainak, valamint mindazoknak, kik az estélyen megjelenés által a szép siker létrejöttelére befolytak. Ha lsten élteti — s szívből kívánom, hogy éltesse, — meg fogják látni, hogy forintjaikat nem hányták el, hanem olyan helyre tették, hol azok az élet egyik legnemesebb ügyének, a leánynevelésnek, felvirágzásában dusan fogják meghozni áldásos jövedelmüket.

Keleti. *)

N. Enyed, máj. 27.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Kelet” f. évi 118 száma vezércikkében (L—t) a választási mozgalmakról szólván, reméli pártunk józanságától, hogy a szemlék elébe fogja helyezni az elvet, mely felett örködni s a tévedések felett itélteni, igen helyesen, a saját kötelemének állítja. Ebből kifolyólag fájdalommal említi fel, hogy Alsó-Fehérmegye alsó kerületében jelenleg 2 deákparti képviselőjelölt figurál, sőt újabb tudósításai szerint még 2 jelöltre van kilátás. Megköveteli tehát a megye független és önzetlen fiaitól, miszerint ne hagyják a viszályt elmérgesedni, s elvárja a követjelölttől: kényszerítsék pártjaikat a többség előtti meghajlásra.

(L—t) cikkének fennebbi tétleit s a hibásan vingardinak nevezett, valóságilag pedig alvinczi kerület választóihoz és követjelöltjeihez tett felhívását teljesen elfogadjuk és aláírjuk.

De van (L—t) vezércikkében egy pár olyan tétel, mely nem csak arról tesz tanúságot, hogy a „Kelet” tudósítói hűtelenséget követnek el az igazsággal szemben, hanem elevenen tünteti ki azt is, hogy (L—t) s a mennyiben egy politikai lap vezércikkéért első helyen a szerkesztő felelős, a „Kelet” szerkesztője is nagyon hamar engedték magukat tévútra vezetetténi.

Mert ugyanis, míg az említett vezércikk 8 tételében ez áll: „Tessék aztán a kolozs-

*) Az erdélyi lapokat s kiválság az „Erdély”-t ezen rövid tudósítás átvételére szívesen kéri K.

vári szerkesztőségben kiokoskodni az ellenmondó jelentésekből, tessék elejét venni annak, hogy vagy igaztalanul ne sértsen, vagy valótlanúságot közre ne adjon, vagy a pártérdeket ne kockáztassa.

És nem sokkal alább (L—t) Alsó-Fehérmegye tisztségének mégis a következő leczkét tartja:

„A tisztség pedig — ha áll az, mit több tudósítás sejtene enged, — tartsa szorosa kötelességének, hogy a párt rendelkezésként fölötte és ne ő a párt fölött.”

Mielőtt magunkról szólnánk, nem annyira az irányunkban tanúsított udvariasság viszonzásául, mint a közügy és igazság érdekében segítségére jövünk a „Kelet” t. szerkesztőségének, hogy az ellenmondó jelentésekből könnyebben kiigazodjék.

E nehézség látszó feladat a Columbus tojására emlékeztet.

Ne higgyen ugyanis a t. szerkesztőség a hirmondó apostoloknak addig, míg ki nem próbálta őket. Tekintse csak meg az ugynevezett „vingárdi” pártértekezletről s az alsó kerületi állapotokról a M. Polgár közlelbi számaiban megjelent alaplaton és így tendenciosus értesítést nézze, össze a t. szerkesztőség azon czikkét a saját lapjába közlöttekkel, s a melyikkel rokonságban találja, annak íróját jegyezze fel egyszer s mindenkorra a két kulacsok között, s észleleteit folytassa jövőre is, mert találni fog 3 kulacsosokat, is olyanokat t. i. kik minden kínált edényből oltani próbálják szomjukat.

A mi (L—t) cikkének Alsó-Fehérmegye tisztségére célzott megrovását illeti, azt kénytelenek vagyunk egyenesen visszaautasítani.

Mig 1848 előtt A.-Fehérmegye nagy többsége a reformok zászlóját legelől vitte, a nagy czél elérése után, a békés kifejlődés terén akar haladni, — mert úgy kívánják a viszonyok; úgy kívánják a saját keblében szenvedett nagy veszteségek is. — Ebből önként következik, hogy a mint (L—t) nevezi, — tisztsége, helyesebben pedig az új megyei szervezet szerint „tiszti kara” is, mint a megyei nagy többség kifolyása, ezen többség ohaja és rendeleteinek végrehajtója, hasonló elveket kell hogy valljon, kell hogy kövessen. — Vallja és követi is ezen tisztikar minden tagja megbízott többségének politikai hitvallását, s éppen ezen magatartása folytán nem követheti el azon neki felrótt hibát, hogy a pártok fölött rendelkeznek. — A mennyiben pedig a többségtől eltérő nézeteket nem támogathatná: ez által nem jogosít fel senkit, hogy azzal gyanúsítsa, mintha a tisztikar a kisebbségi bárminő pártnyomást kívánja gyakorolni.

Egyszerűen előadva a dolgot: tény az, hogy az alvinczi választó kerületben először Barsay Ákos, azután b. Splény Henrik és Negrutik János canonok léptek fel, mint követjelöltek, kiknek mindenike „a megyei hatóság legkisebb befolyása nélkül” működik megválasztása érdekében.

Talán eleget mondottunk. — Felkérjük tehát a „Kelet” t. szerkesztőségét, hogy levelező felett tartson lehető szigorú szemlét s akkor nem lesz együnk is azon kellemetlen helyzetben, miszerint egymást rendre utasítsuk. Nemes Alsó-Fehérmegye tisztikara.

(Megjegyzés. A t. tisztség, vagy — ha a curialis stylus jobban tetszik — a tisztikar, mintha egy kissé igen szenvedélyesen mosakodnék oly vád ellenében, mely — mint idézetükből is kitűnik — csak a „ha igaz” feltételével volt t. munkatársunk által kimondva. S épen azért, mert (L—t) ily óvatos volt ítéletmondásában, bár adatait igen megbízható forrásból merítette, engedje meg nekünk nememes Alsó-Fehérmegye tisztikara, hogy jövőre is oly tudósítók közleményeit fogadjuk el, a kiket jóknak látunk. Miután azonban nemes tiszteig egyenesen visszautasítja a feltételek megrovást, s miután igazat ad (L—t)-nek e levél bekezdésében idézett tetteire nézve: nekünk úgy tetszik, hogy még élesebben nyomul előtérbe (L—t) ama követelése, mely szerint a párt érdekében a jelöltekől várja el, hogy ne működjenek „saját megválasztásuk”, hanem csak is egyetlen egynek: a legtöbb kilátással bírónak érdekében. Szerk.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, június 1-én

— Szászrégenből a következő táviratot vesszük: Berzeneyt tegnap délelőtt egy vendégülöben vakmerő magyar ajku bérenczek, állítólag balpártiak azon czéllal, hogy megöljék, megtámadták. Berzeney egyedül volt a teremben s már revolveréhez kellett nyulnia, midőn a cselőség s fogadói személyzet a szobába rohant s a tettet meggátolta. A panasz beadvá; szigorú elégtételt követel a megtámadott személybiztonság.

— Ó felsége megengedte, hogy Lipovniczky István nagyváradi latin szertartású püspök a jeruzsalemi sir-rend nagy keresztjét, Lonkay Antal pedig a pápai Szent-Silvester-rend közpékeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

— O felsége a közös külügyminiszter által felterjesztés alapján f. évi május 17-ről kelt legfelsőbb elhatározással, tiszteletbeli konzulátóknak Zürich és St. Gallonban való felállítását helybenhagyta és Schindler Escher Gáspár és Schneider Ágoston st.-galleni kereskedőket fizetés nélküli konzulokká, a nevezett városokban, mindkettőt a szabályszerű illetékek huzására való joggal kinevezte.

— A kir. igazságügyminiszter a nagy-szebeni törvényszék területén a szerdahelyi járásbíróság mellé bírósági végrehajtónak Munteanu János végzett jogászt nevezte ki.

— Ó fensége Zsófia főherceggasszony, született bajor királyi hercegnőt az udvari gyász szombattól, június 1-től, mint a temetés napjától kezdve vétetik fel és hat hónapon át fog viseltetni.

— A gazdasági-egyletnek folyó 1872-ik év június 3-án, d. e. 10 órákor választmányi ülése lesz a titoknoki szálláson.

— A májálisok soká nyíló virágait buzgó szedik a vásárhelyiek. A „Sz. H.” legutóbbi száma is három szépen sikerült nyári mulatságot jegyez a katonatisztikar, a kereskedő ifjuság és a rom. kath. gymnasium tanuló ifjuságát. Ugyanezen lap az ottani ev. ref. főtanoda zene és énekkara által május 10. rendezett hangversenynek tárczacikkét szentel, s annak mind művészi — mind anyagi sikeréről a méltánylat és elismerés legmelegebb hangján szól.

— Udvarhelyszékről azt a különös hírt írják nekünk, hogy oda a Magyar Polgártömegesen küldik ing y e n. Ej, uraim, hiszen mi vagyunk a „bérencsajtó” kiknek csak ugy duzzad zsebünk a tömegtelen subventiótól, ha tehát mi találnánk valakinek ingyen lapot küldeni: volna miből teljék, de oda át írás, szerkesztés, nyomtatás mind csupa használságból történik s így bajos érteni az „ingyen” lapot.

— Ugyancsak Udvarhelyszéken más egyéb is történik. Az ottani baloldali urak Ugron Gábor mellett többhelyütt agitálnak az Ellenőr minapi kacsájával, miszerint Daniel Gábor helyébe Ugron Lázár — a világlátott U. Gábor édes atyja — megy főkirálybírósnak, — holott, mint írják, Ugron Lázár maga is tiltakozik a fűnével való visszaélés ellen. A nép természetesen nem olvasta a hivatalos lap oementiját — s így foly a korteskedés, mert hisz minden eszköz jó, csak célhoz vezetessen.

— Az említett agitáló uraknak nagyon keserű falatot nyújtott az udvarhelyszéki Deákpart nagy conferentiája, midőn küldöttségi-eg bizalmat szavazott Daniel Gábornak, a közszeretben álló főkirálybírósnak s egyszersmind arra is felkérte, hogy a Magyar Polgárban megjelent — a ki aem elégitett hivatalosomj elkeseredésében gyártott — személyeskedő cikksorozat ne méltassa a hallgató megvetésnél más teleletre.

— N. Iklódon, mint írják, m. hó 28-kán egy román földész tehene egy szépen kifejlett borjat ellett, melynek két szabályos nővése feje volt. A szörnyszülött azonban alig élt pár percig.

— Megint jégverés volt Bocárdon, Hagymáson, B.-Szt.-Miklóson, Tompaházán, Almáson, Posán V. Szt. Iványott, Abrahámfalván Noszolyon — ez idén már második ízben — Középlakon, Tamásfalván, Ilosván, Örtött, Csicsóhagymáson (másodízben), Kereszturon, Abafáján, Görgényesen, Szentimrén, Aranyos Szt. Miklóson, Deveseren sat.

— A tűzesetek is elég sűrűn jelentkeznek. Így Vécén, Enyeden, Ujszékelyen, Ajtán, Drágon, — hol 35 gazda égett el —; Faludon, Szentmihályon, Kislaluban, Szombatházán, Nagysúrtn, Kóhalomban, Remetén, Körsházán, Köröspatakon sat.

— Pulszky Ferencz képviselőjelölti beszédét egész terjedelmében közli a „P. N.” legújabb száma. Pulszky e beszéde történelmi tanulmány, s mint ilyen nagyon elüt a mostani képviselői programbeszédektől. Pulszky nagy körvonalakban feltünteti az összes magyar pártarok történetét s ehhez: a hazaszeretet felbuzdulása s a megsértett jog szent védelmének történetei mellett a fanatizmus és olygarchiai küzdelmek képeihez fizui reflexioit. Tüzetesen szól a delegációról, tárgyalja az ellenzék eljárását s itt ott egy-egy adomával élénkíti előadását.

— Értesítés. A helybeli ev. ref. főtanodában a folyó 1871—2-ik iskolai év második felében a közvizsgálatok következő renddel tognak megtartatni. Június 19. d. e. 7—10 óráig a II. éves bölcsészeti osztály, a magyar történelemből, június 19. d. e. 10—1-ig az I. év. bölcs. oszt. a magyar irodalom-történetből, június 19. d. u. 3—6-ig a középtanodai VI-ik osztály, június 19. d. u. 6—7-ig a franczia nyelvet tanulók csoportja. Június 20. d. e. 7—10-ig a II. év. bölcs. oszt. a természettanból. Június 20. d. e. 10—1-ig az I. év. bölcs. oszt. a mennyiségtanból, június 20. d. u. 3—5-ig az elemi I. osztály. Június 21. d. e. 7—10-ig a II. év. bölcs. oszt. az egyház történelemből, június 21. d. e. 10—1-ig az I. év. bölcs. oszt. a latin és hellen irodalomból, június 21. d. u. 3—6-ig a közép-

tanodai első oszt. Junius 22. d. e. 7—10-ig a II. év. bölcs. oszt. a gondolkodás és ismeret tanból, junius 22. d. e. 10—1-ig az I. év. bölcs. oszt. az egyetemes történelemből, junius 22. d. u. 3—6-ig az elemi II. osztály. Junius 24. d. e. 7—10-ig a II. év. bölcs. oszt. a növénytanból, junius 24. d. e. 10—1-ig az I. év. bölcs. oszt. az ásványtanból, junius 24. d. u. 3—6-ig a középt. II. osztály. junius 25. d. e. 7—10-ig a II. év. bölcs. oszt. a latin és hellen irodalomból, junius 25. d. e. 8—11-ig a középt. V. oszt. junius 25. d. u. 3—6-ig az elemi III. oszt. junius 26. d. e. 8—11-ig a középt. IV. oszt. junius 26. d. u. 3—6-ig az elemi IV. osztály. Junius 27. d. e. 8—11-ig a középt. III. osztály. Junius 27. d. u. 3 órákor érdeksorozat olvasás, jutalomosztás és a tanodai év ünnepélyes bezárása. Junius 28—29 és 30 ik napjain a II. éves bölcs. osztály érettségi szigorlata. A tanodai igazgatóság nevében Jancsó Lajos, tanvezető tanár. Kolozsvárt 1872. jun 1.

— A szárhegyi roppant tűzvészről utólagosan érkezett részletek szomorúan festik a nagy szerencsétlenséget. A tűz vígáztatlanságból támadt egy földmives istállójában, minek következtében a népes és igen tehető község két harmada porráégett. A nagy szárazság és szél miatt mentésről szó sem lehetett. A kárvallott gazdák, illetőleg családok száma megközelíti az 500-at. A pusztító elem mindent, még a kihűzött s megmenthetni vélt ingóságokat is kerteiben, árkokban megemésztette. A legidősebb emberek sem emlékeznek ily nagy mérvű tűzre. A csapás annál terhesebb, mert alig 10—15 jobb gazda volt a Viktoriánál biztosítva, a többi pedig sehol.

— Az olasz kamarában történt egyik közlebbi alkalommal, hogy Lanza miniszterelnök eme drasztikus szavakkal szakított félbe egy ellenzéki képviselőt: „Az ön vitaközlési módora illedelmetlen s állítást tromba hazugság!” Erre borzasztó zaj keletkezett, s majdnem öklöviadalra került a dolog. Némelyek a jelenetnek véget vetendő, kiálták az elnöknek: tegye fel kalapját, (mi az ülés feloszlásának jele,) azonban lehetetlen volt az elnök kalapját előtalálni, eltűnt a jobboldali képviselők kalapjaival együtt. Végre egyik buzgó jobboldali kerített egy kalapot, s az elnökhöz rohanna, azt ennek egész orráig fejére nyomta, úgy hogy az elnök alig tudott belőle kibujni, mi aztán lecsillapította a kedélyeket, s a ház egyhangú nevetésben és tapsban tört ki.

— Játékbárlangot fedezett fel egy rendőrbiztos Bécsben, melynek tagjai m. hó 28-án álltak a fenytő törvényszék előtt. A tagok közt Magyarországon is ismert urak találhatók. Az összes névsor ez. Vicomte Victor d'Equiller, Jaques Weinberger, Jean Huber, Batthány Emil gr., Berg János, Dámbits Arnold, gr. Ghika Jaroslav, Moretti Károly, Górad Ferd., Almásy Kálmán gr., Harkány József, Hölzel Ignác, Mocsonyi Viktor, Schelliga József, Sági Antal, Mathies Albert, Ambro Oskár, Brantzan Ernő, Zichy Vilmos gr. A törvényszék d'Equillert, a játék bank fejét 800, Huber 300, Dambskit 80 frt, Harkányi Józsefet és gr. Almásy Kálmánt 50 frt pénzbírságra ítélte el. A többi Cislajthániából száműzte.

— Menter Zsófia kisasszony, a világ-hírű zongora művésznő a napokban fog egybekelni Popperrel, a bécsi udvari színház solistájával.

— Az első közsénre alkalmazott üveggyár f. hó 26-án nyílt meg Magyarországon Salgó Tarján mellett a gr. Gyürky Abraham birtokát képező Csokafy pusztán. Az üveggyár 5 kemenczére van tervezve. A kemence új szerkezete s az egész gyár új beosztása részint az építkezés célszerűsége, részint a külföldi szakemberek képzettsége folytán, kik a gyár felépítésében fáradoztak, nem csak az európai üveggyártás színvonalán áll, hanem a külfölddel is képes a versenyt kiállani.

— A bécsi egyetemi magyar „Társas-kör“ folyó évi junius 5, 6 és 7-én tartja X. alapítási ünnepélyét, melyre szerkesztőségünk is kapott meghívást. Az ünnepély programja: 5-én diszlokoma Sievringben (Felsenkeller, kezdete 8 órákor. Összejövétel 5 órákor d. u. a Schwab kávéházban.) 6-án. Kirándulás Weidling am Bachba. 7-én. Táncestély Sievringben (kezdet 7 órákor.) Mi ugyan személyesen jelen nem lehetünk t. hazánkiai ünnepélyén, de azért szívünkkel a legjobb mulatságot kívánjuk nekik a távolból is.

— A Victoria biztosító társaság tegnap tartá meg az évi rendes közgyűlést, a tavalyihoz mérve nem nagy érdekltség közt. A gyűlés eleje — az elnöki rövid megnyitó után — egy kis csatlózásban folyt le. A gyűlés napja ugyan is ez időn nem körlevél, hanem csak az alapszabályok értelmében a hírlapok útján történt; néhány részvényes ennek következtében nem depónálta előre részvénységét s így szavazó jegyet sem kaphatott, miért kissé zűgölődtek. Belátván azonban, hogy az összehívás törvényes formában történt, bele nyugodtak sorsukba. Második vitatárgy a tárgysorozat első száma volt, mely a körül forgott, hogy a múlt évi közgyű-

lés, a szabályok ellenére, titkos szavazás helyett, közfelkiáltással választá meg elnökét, id. Hincz Györgyöt. Az ig. választmány ez ügyet az ideai közgyűlés elé kívánta terjeszteni, hosszabb — de nem nagyon szenvedélyes — vita után azonban maga visszavonta indítványát s így a kedélyek — Simon Elek ur tapintatos közbelépése által — lecsillapulván, kezdetét vette a tnlajképi tárgyalás, melyről az illető rovat legközelebből értesíti t. olvasóinkat.

— Gyulafehérvárról értesítenek benünket, hogy a román ügyvédek május 26-ra összehívott conferenciájára csakis hatan jelentek meg, s így az eredménytelen maradt. A political conferentia csakis akkor fog megtartatni midőn a jelenben Pesten időző érsekek lejönnek. A mint értesültünk, az érsek urakat gr. Lonyai miniszterelnökkel egyszerre várják.

— A jogászok mára tervelt májálisa az esős idő következtében — mint halljuk — a jövő hétre napoltatott el. Ez eső egyébiránt országosnak ígérkezik s a beborult égboltozat aligha kiderül pár napig.

— A városi ünnepély rendező bizottmány a körünkbe érkező gr. Lónyay Menyhért miniszterelnök tiszteletére rendezendő fáklyás menet alkalmával a helybeli magyar dalkört közreműködésre szólította fel; a dalárok hazafias örömmel engedtek a megtisztelő felhívásnak. E tetőtől talpig nemzeties irányu dalárda, mint hallszik, rövid idő alatt a „Kolozsvári szeretetház“ javára táncsal egybekötött dalostélyt fog tartani.

— Pelikate k. a. a nemzeti színházhoz szerződöttetett görög énekesnő, ha a magyar szöveget képes lesz addig betanulni, még ez időny folytán fellép a „Zsidónőben“ a pesti nemzeti színpadon.

— Füstbe ment esküvő. A napokban midőn a zsidó esküvők oly tömegesek voltak, hogy a rabbi alig győzte a szertartást végezni, többek között egy csinos ifju leány is várakozott mint menyasszony szülei és a násznépkel. Az esküvő esti 6 órára volt kitűzve, azonban a völégény nem jelentkezett. Utána küldtek tehát, de lakásán azt a választ adták, hogy a derék ifju kerekét oldva, a fél ötkor indult vonaton elutazott. A mélyen megsértett szülők most becsületsértési perbe akarják fogni a megszközt völégényt.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, junius 1 11 ó. — p. d. e.

Erkezett: 1. 11 ó. 5 p. d. e.

Horvát választások eredménye kedvezőtlen; megválasztatott összesen 28 unionista, 47 nemzeti; ha a virilisták közül 25-ön az országgyűlésen megjelennek, a többség talán az unionistáké lehet. A nemzeti párt Szerbiától kapta az izgatásra a pénzt. Ristics szerb regens lázító iratokat terjesztett Horvátországban; a külügyministerium ezekért elégtételt követelend.

Első képviselőválasztás 13-án Cyórott lesz.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar keleti vasut.

A vasut igazgatótanácsa a máj. 23-ára tervezett, de jun. 3-ra halasztott rendkívüli közgyűlés elé terjesztendő jelentést közzé tette. Ezzel vége szakad azon homálynak is, mely e társulat ügyeit a nyilvánosság elől elfedte. Az igazgatóság jelentés egész leplezetlenül feltárja a régóta botrányosnak hirdetett vasut-ügy multját s jelenét. A nagyterjedelmű irat egész tartalmát itt csak változtatásán ismertethetjük s így mindenké elött azt kell kiemel-nünk, hogy a jelentés két részből áll. Első része az építési és felszerelési munkákról, második a 15,200,000 frtnyi deficit okairól s annak mi módon leendő fedezéséről szól.

Az építési munkálatok az engedély okmány szerint 4 szakaszra oszlanak: 1. Nagy-várád-Kolozsvár 20. 1 mf. 2. Gyulafehérvár-Tóvis-Kocsárd-Marosvásárhely és Tóvis-Kapus-Segesvár 27.5 mf. 3. Kapus-Nagyszeben 5. 9 mf. Kolozsvár-Kocsárd, Gyéres, Torda és Segesvár-Brassó. E vonalok építését az 1869. évben Warring testvérek kezdtették meg és folytatták azt 1871-iki februárig, azóta az építés a társulat számlájára vitetik.

A nagyvárád-kolozsvári vonal 1870. szeptember havában adatott át a forgalomnak, de kollaúdálva még mai nap sines. A bánfihunyad-egeresi vonalászesen több földsíklamás fordult elő és f. év mart. végéig 1 millió frttal többlet nyeltek el. A végleges fölülvizsgálat jun. havában várható.

A gyula-fehérvár-vásárhelyi vonalrészén

a munka a Warring-testvérek eltávózása idejében majdnem minden nehezebb ponton, ahol tömeges tevékenység szükségeltetett, hátralékban; mindezek dacára a pálya m. év nov. havában átadatott a forgalomnak. A még hiányzó partbiztosítások, védművek, kavicsozások bevezése után a felülvizsgálat a jövő hónapban mehet végbe. A tóvis-medgyesi vonalrész szintén hátramaradt állapotban jött át, a legnehezebb pontok itt is az utolsó építési szakra estek, melyeknek alig $\frac{1}{10}$ része volt meg. Vizáradások s egyéb kedvezőtlen körülmények lehetetlenné tették a pályát mult évben megnyitni. A tóvis-medgyesi rész f. év május 6-án adatott át a forgalomnak. A még hiányzó medgyes-segesvári részen a munkálatok annyira haladtak, hogy a megnyitást f. év jun. havában lehet remélni.

A kapus-nagyszebeni 3-ik szakaszon az alépitmények az átvételkor majdnem be voltak fejezve; egy mértföld hosszúságban a felépitmény is meg volt kezdve. De Vizakna mellett a nagy kő átereszt merőben hiányos alappal birt, úgy hogy utóbbi időben a völgy-átkelésre egészen új tervet kellett készíteni. Vizakna, Ladamos és N.-Sink állomások s az ottani őrházak el nem voltak kezdve. Ma az egész vonalrész alépitménye, a vizaknai völgy-átkelés kivételével, igen csekély megszakításokkal kész; a felépitmény két kis megszakítással lerakott s az állomások is majdnem befejeztettek. A kavicsolás folyamatban van. A korongok majdnem teljesen készek. Ugy hogy az építkezések teljes befejezése f. év jun. havában lehetséges lesz, ha csak a vizaknai átkelés az időt f. év aug. haváig nem veszi igénybe.

A kolozsvár-kocsárdi vonal-részre vonatkozólag egészen új terveket kellett készíteni. A földmunkálatok az apahida-gyéresi vonalrészén csak a talaj vízmentesítése után eszközöl-tethetik. Remélhető, hogy jövőre a földsíklamások már nem fognak nagy mértékben föllépni. 2,250,000 földmunkálatból ma 730,000 köb meter van befejezve s a végrehajtandó 26,000 falazásból 8400 k. m. van befejezve. A három 670 meternyi alagútból 200 m. kész. Az összes végrehajtandónak 90%-ka van befejezve. A munka jelen folyamat szerint havonként 10% készült el. Mindazáltal a megnyitás 1873. april 7. előtt alig lesz eszközölhető. A gyéres-tordai szárnyvonal ki van czövekelve, a részlet-tervek is készek, de az építkezés még nem kezdetett meg. A Segesvár-brassói vonalon Warring elmenetelekor igen primitív állapotban volt, a földmunkálatokból csak néhány ezer köb meter volt befejezve. A terveket újra kellett tanulmányozni s az építkezést a társulat csak a mult év őszén kezdtette meg. Ma a földmunkálatokból 40% van befejezve, a 625 meter alagútból 155 m. kész, 35 törés alatt van, kőrákás mintegy 10,000 köb meter készítettett. A pálya hosszában 16 k. m. van elhelyezve. A talpfa és sinek szállítása folyamatban van. Az épületek minden állomáson megkezdettek. E vonalrészről lehet volna még ez év folyamában megnyitni. Azon költségek, melyeket a keleti vasutálózattal vonalainak kiépítése az építési idő alatt kamatokkal együtt okozni fog, 15,200,000 frttal van kiszámítva. Ismételt munkaszünetelés a legkárosabb sőt kiszámíthatatlan következményeket vonna maga után.

A pénzügyi állásról legközelebb.

A M.-Vásárhelyi piac árai máj. 23-ról, alsó auszt mérője. Tisztabúza 4 ft. 78 kr., rozs 3 ft 90 kr. Elegybuza 4 ft 18 kr. Zab. 1 ft 84 kr. Széna kötve 1 ft 80 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 15 ft — kr. Egy font faggyugyertya 40 k. Marhahus fontja 22 kr. Konyhaliszt — ft 12 kr. Lencse kupája 22 kr. Paszuly kupája 18 Burgonya, mérője 2 fri — kr. Disznózsir 60 kr. 76 kr.

A décsi piaci árjegyzék május 23. uszt. mérő Búza 6 ft 60 kr., elegybúza 4 ft 50 k. rozs 4 ft 90 kr. kukoricza — ft kr. Zab 1 ft 60 kr. pityóka 2 ft 9 kr. Egy mázsa szalonna — ft — kr. Egy icze disznózsir 60 kr. Egy kupa borsó 20 kr., lencse, iczéje 28kr. paszuly, iczéje 20kr. Egy mázsa kenyérliszt — ft. Egy font marhahus 20. Egy mázsa széna 1 ft 80 kr. Egy öl tűzi a kemény 7 ft 50 kr.

A szamosujvári piac árai május 23. alsó a mérő tisztabúza, auszt. mérője, 6 ft 20 kr. elegybúza 4 ft 80 kr., rozs 4 ft 10 kr., törökbuza — ft — kr., zab 1 ft 60 kr, széna mázsája 2 ft 20 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 12 ft. — kr. marhahus fontja 21 kr., konyhaliszt 9 kr. —

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Május 31-én 5%, Metalliques 100 fr 64.75 Kamat.—. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 72.15. 1860. Kölcsön 104.—. Bankrészevény 839. — Hitelintézeti részvények 334.90. London 10 ft. st. 112.40. Ezüst 110.50. Cs. kir. arany 5.40. Napoleonkor 8.98.

Urbéri kötvények: Magyarországi 81.50. Temesi 79.50. Erdélyi 79. Horváthországi 84.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

A közönség köréből.*)

A Victoria biztosító társaság iránti többszörös kötelességet teljesíti a mocs vidéki olvasó-egylet, midőn ezelőtt 2 évvel a Victoriiával kötött egyességünk hasznát hozza nyilvánosságra, mely szerint egyrészt az olv. egylet erkölcsi kötelességet vállalt tagjainál oda hatni, hogy biztosításait a victoriánál tegyék, másfelől pedig ezért a Victoria kötelezte magát, hogy az egylet tagjai által a Victoriiánál tett biztosítások után bizonyos százalékot ad az egylet könyvtára gyarapítására.

Egyletünk már 2 éve lévén főnirt össze-kötötetésben a Victoriiával, ezen évekre már 288 frt. és 37 krt. kaptunk százalékokként kifizetve.

Leirt körülmények elég világosak lévén egyletünk hasznát kimutatni, s midőn már ezen minden levonások nélkül pontosan kifizetett összegért egyfelől nyilvános elismerést és köszönetet mondunk a Victoriiának, nem mulaszthatjuk el másfelől egyletünk tagjait ez uttal nyilvánosan is, ezen minden tekintetben méltányos és jótékony hazai intézetünk pártolására felhívni, másfelől pedig a miénkhez hasonló egyletnek hasonló egyezkedést melegen ajánlani.

A mocsvidéki olvasó-egylet közgyűlése határozatából.

Mocs, május 22 én 1872.

Winkler Frigyes,
egyl. igazgató.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, máj. 30-án.

Grünfeld S. kereskedő, N.-Szebenből. Vadady Lajos, birtokos, M.-Vásárhelyről. Richter Franciska, gépésznő, Pestről. Gróf Karatsai Sándor, birtokos, Deésről. Molnár Lajos, birtokos, N.-Enyedről. Lopgárdi Imre, magánzó, Pestről. Bródy M. vasuti mérnök, Bécsből. Várad Albert, színész, M.-Vásárhelyről. Gajzágó Emanuel, birtokos, Sz.-Ujvárról. Spiegel Teréz, vasuti mérnök, Pestről. Nagy Mihály, birtokos, M.-Vásárhelyről. Fischer Izidor, kereskedő, N.-Váradról. Pünkösdy Árpád, gazdatiszt, Sz.-Udvarhelyről. Molnár Sigmond, birtokos, M.-Vásárhelyről. Berivói Lászlóné, birtokos, N.-Szebenből. Közleg Antal, cs. kir. hadnagy, Bécsből. Lukács József, birtokos, Felvinczről. Csoma Ferencz, birtokos, N.-Enyedről. Csónyuga János, kereskedő, Debreczenből. Nyegruz Jakab, birtokos, M.-Vásárhelyről. Filip Emanuel, lelkész, N.-Váradról. Török Antal, birtokos, Megyerékről. Szabó János, kereskedő, Debreczenből. Hopperer J. cs. kir. főhadnagy, Pestről. Aranyosi János, cs. kir. tábori lelkész, Pestről. Goldher Ilka kisasszony, K.-Fehérvárról. Dr. Czell Heinrich, ügyvéd, N.-Szebenből. Imló Ferencz, lelkész, Felvinczről. Majtai Albert, ügyvéd, Pestről. Markosi Elek, birtokos, Szabolcsból.

Biasini gyorskocsi menetrendje

1872. május 7-től:

Május 6-ikán a m. k.-vasut Tóvis-Megyesi vonala a forgalomnak átadatván, az egész vasutimenetrend Felvincz Marosvásárhely és Károlyfehérvár között változás alá jött, a gyorskocsik indulását is a vasut érkezése és indulásához kellett szabályozni, hogy minden Felvinczre érkezés és onnan elinduló vasutakhoz közvetlen csatlakozás legyen. —

A gyorskocsi indulnak Kolozsvárról Felvinczre naponta kétszer reggeli 3, és délután 4 órákor. —

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 4 órákor és délután 3 órákor a vasut megérkezése után. — Kolozsvárról Déésre marad a régi indulási idő reggeli 8 óra naponta.

Déésről Kolozsvárra délután 1 óra. —

1 hely ára Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I. Coupeba 4 frt, hátulsó 3 ft. 50 kr 30 font szabad podgyászzsal. Tordáig 2 frt.

Kolozsvárról Szamosujvárra 2 ft. 40. vagy vissza. Kolozsvárról Déésig vagy vissza 3 frt. 20. — 30 font szabad podgyászzsal.

*) A közérdekű fölszólalásoknak szánt e rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

*) E rovat alatt közölttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget Szerk.

Sz. 1884. — 1872.

(213)

(2—3)

Hirdetmény.

Tordamegye képviselő bizottságát az 1872 — 1875-i országgyűlés üszvevivásáról szolló kir. leirat, s a községek rendezésére vonatkozó előmunkálatok feletti intézkedés végett j. évi **junius 11-ére** Tordára üszvevivom, miről a megye területén kívül lakó képviselő bizottsági tagokat értesitem.

Torda, 1872, május 30 kán.

Br. KEMÉNY GYÖRGY, főispán.

2660.

(210)

(3—3)

450.

Hirdetés.

A vajda-hunyadi m. kir. vasgyárnál (Govasdián) **f. évi juniustól kezdve**, az ásó és kapák árai következők lesznek:

1	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	1 ³ / ₄	2 fontos
27 frt.	31 frt.	35 frt.	39 frt.	43 forint 100 darabonként.

A köszörült kapák és ásó 100 darabonként 1 frt 50 krtól drágábbak.

Govasdia, (utolsó-posta: V.-Hunyad) 1872.

52. 1872.

(211)

(2—3)

A gyulafehérvári takarékpénztár

igazgatósága által ezenen' köztudomásra tétetik: hogy a kibocsátott **ideiglenes részvény-nyugták** — ezek bészolgáltatása és egy részvény után 1 frt. befizetése mellett, a t. cz. részvényesek nevére kiállított **új részvényjegyekkel kicserélhetnek**; a netalán igénybe veendő átíratás díja, az alapszabályok 7-dik §-e értelmében, a társulat pénztárába befizetendő.

Köztudomásra tétetik továbbá: hogy folyó május hónap 6-kán tartott nagyválasztmány az alapszabály 3-dik §-e értelmében egy egy részvény után 20% és pedig: **folyó évi július 1-én 10% = 10 frt. mint 4-dik részlet**, és **september 1-én 10% = 10 frt. mint 5-dik részlet** befizetését elhatározta, miről a t. cz. részvényesek — az alapszabályok 5-dik §-re figyelemztetéssel értesítetnek.

Gyulafehérvárt, 28 dik máj. 1872.

(Utányomás nem díjaztatik.)

NEM HIVATALOS.**Aszlán János**

női és férfi-divat kereskedése Kolozsvártt
főter Plébánia szeget 169 szám.

Mély tisztelettel van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, miszerint Bécsből megérkezvén, a jelen **tavaszi és nyári időnyre**, női és férfi-divat üzletemet a leggazdagabb választékban a legegyszerűbb házi és a legelegánsabb minden divatu kelmékkel láttam el, melyekből jóság és olcsóságra nézve a n. érd. közönség figyelmébe az alább írtakat ajánlom u. m.

(191)

(6—6)

(Jó mosó ruha-kelmék.)

Mosó Pergalin 1 rőf széles	20 krtól	Finom francia Jacona és	
	30 krig.	Pompadur	30—35 krig.
Jó mosó Jaconettek	18—20—25	Jó mosó Crettonok és Piqué	
		Brilláns	35—40 krig.

Ször-kelmék.

Grenádin egy sing széles	17 kr.	Fru-Fru szövetek	50—55 krig.
Fél-ször szövet 1 ¹ / ₂ sing széles	25—30 krig.	Gázir és Frips szövetek	70 krtól 1 frtig.
Barege 1 ¹ / ₂ sing széles	30—55 krig.	Selymes szövetek és Schállée	90 krtól 1 frt 25 krig

Fekete és színes Liony selymek nagy választékban.

Fekete Noblesse 1 frt 50 krtól 3 frt 50 krig.	Színes Noblesse 1 frt 50 krtól 1 frt 90 krig.
Fekete Feille 2 frt 40 krtól 3 frt 50 krig.	Színes Feille 2 frt 70 kr.

Ezen kívül raktáromban a legújabb divatu **Tunikát felső öltönyök**, tavaszi és nyári **nagy kendők**, **Schálók** és **selyem Creppon kendők**, kitűnő jó **kéztü és lábbelik**, **asztalnémű** és elősmert jóságú **színes lenn gyolcsok** minden árban és nagy választékban.

Továbbá ékített és ékített nélküli **szalma-kalapok**, legesinosabb **napernyők** és általában minden e szakmába vágó női és férfi pipere kellékek.

Vidéki megrendelések pontosan és a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek, kívánatra mintákkal is szolgálók

ASZLÁN JÁNOS.

(215)

(1—3)

Meghívás.

A hunyadmegyei első takarékpénztár részvényesei folyó év **junius 15-kén** a hátszegi Kasinó helyiségében tartandó alakuló közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívtnak.

Hátszeg, 1872, május 11-kén tartott választmányi ülése.

Szilvász László,
id. elnök.Lengyel József,
id. pénztárnok.

(216)

(1—3)

Egy könyvvezető,

ki a takarékpénztári könyvvezetésben tökéletes jártas, kerestetik egy ujon keletkező takarékpénztár részére. Fizetés 800 frt. és nőtlen embernek szabad szállás. Sajátkezűleg írt és kellőleg felszerelt folyamodványok **junius 15-ig** intézendők a hunyadmegyei első takarékpénztár elnökéhez Hátszeg.

BÁNYAY L. KÁROLY KERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRTT.

(90)

(4—)

A művelt közönség számára,

főképpen hivatalok, ügyvédi irodák, tanodák, könyvnyomdák, kereskedések és háztartásoknak ajánlv.

Ezennel van szerencsém értesíteni, hogy a GÖRGÉNYI PAPIRGYÁR, mely a legállandóbb, jó és olcsó valódi merített írópapi gyártmányáért EZÜST EREMMEL KITÜNTETETT, közelebből ismét nagy mennyiségű s mindenféle nagyságu írópapirokat szállítotott, saját költségén, az én kereskedésemben levő papirgyári főraktárba, hol a már több évek óta fennálló szerződésünk szerint ezen papírok nálam mindig az eredeti gyári áron és így természetesen a **legolcsóbban adódnak**. Nagyválasztásban s mindenféle nagyságban vannak különféle sima és bordás **legjobb irodai géppapírok**, a legkedveltebb minőségekben.

Kereskedésem folytonosan a legjobban el van látva mindennemű **író- és rajzeszközökkel**, nagyválasztásban vannak a legkedveltebb minőségű éz, aczél, alumínium, csement, és arany pennák, edzett homi és hamburgi toll-pennák, fekete, vörös, kék, zöld s többféle színű írón (plajbász, pecsétviaszok, porzók, alizarin, carmin, gales és vegyész-tusch-tenta.

Levélpapírok és látogató-jegyek nyomtatásául közelebből érkezett **egészen új magas nyomású francia sajtó-gépek** ahoz tartozó több rendbeli legszebb alaku magyar, német és góth betűk, különféle koronák, koszorok, díszes körzetek stb.; melyekkel minden nevek, címzetek, s a meglevő családi címerek kívánat szerinti papírokra, levélborítókra és látogató-jegyekre gyorsan nyomtatnak a következő jutányos áron:

100 darab levélpapír 2 vagy 3 kezdő betűvel díszes körzetbe, kívánat szerinti koronával vagy koszorúval nyomtatása 30 kr.; 100 darab levélpapír egy soru névvel nyomtatása 35 kr.; 100 darab levélpapír két sorral, név és címzett nyomtatása 40 kr.; 100 darab levélpapír három sorral, név, címzett, korona nyomtatása 45 kr.; 100 darab látogató-jegy egy sor név nyomása 40 kr.; 100 darab látogató-jegy egy sor név- és koronával nyomtatása 45 kr.; 100 darab látogató-jegy három sorban korona-, név- és címmel 50 kr. — Ugyanezekhez megkívánható különféle sima, fehér, színes, reczés, márvány- és aranysegélyű papírok jutányos árban tetszés szerint választhatók.

A legszebb választékban színezett és fekete nyomatu **történelmi-, nemzeti- és tájképek, aranyozott képrána-lécek** 5 krtól 1 frtig 1 lábnyi, az eredeti gyári áron, **fénykép-keretek** 15 krtól 1 frtig, **albumok** 80 krtól 10 frtig, továbbá **jegyzőkönyvek** (Notes) 10 krtól 1 frt 50 krig, **gazdasági-, háztartási és üzleti vonalozott könyvek** angolváson és bőrkötésekben, tetszés szerinti nagyságokban.

Továbbá bátorodom ajánlani az újabban érkezett **hasznos díszrukat és házikellékeket**: u. m. a legjelesebb gyárosoktól válogatott **levél-, pénz- és szívar-tárczák**, casse-tek, chatoulok, rediküllök, csukor- és burnót-szelenczék, dolgozó kosarak, varró eszközök, óráálványok, ékszerények, karperecek, fülbevalók, kéztüttartók, tűneműek, gyufa- és gyertyatartók, virágkelyhek, tükrök, dohányzó eszközök. — Különféle asztali, zsebbeli és tollkészek, ollók s többféle aczél-kellékek; kínai ezest- és pakfong-kanalok s táczák mindrn nagyságban. Fog-, haj-, ruhá- és köröm-keték, mindenféle fésűk, szemüvegek stb. Fehér s színes **metszet üvegneműek** s szervieek, **fotogén-, petroleum és olajlámpák**, egyeosen Könyből érkezett **valódi kölni víz**, mindennemű öltöző-asztali (toilette) kellékek, nagyválasztásban különféle **gyermek-játékok**, továbbá a leg szebb minták szerinti **finom porcellánból** theázó, kávézó és asztali szervieek, dessert tányérok, gyümölcs-tálak, kosarak, állványok és mindennemű kellékek a legjutányosabb áron.

Egyszersmind becses figyelmébe ajánlom a londoni világiállitáson 1862-ben kitüntetett gyógyszeres növényi illatszereimet.

Minden fűszerneműk, finom kávé, csnkor, rum, thea, chokoládé, stb. **kitűnő Rosolis-, Liqueur-, Puncs-Essentia- és Pezsgő-borok** eladás, eredeti árjegyzék szerint.

Mely fennebb jeletketek a legjutányosabban számítva, valamint helybeli egy vidéki becses rendelkezésekre pontos megküldéseket biztosítom, illő tisztelettel

BÁNYAY L. KÁROLY,

kereskedő a Redouttall átellenben lévő saját házában Kolozsvártt.

IRÓ-ESZKÖZÖK ÉS PAPIRGYÁRI FŐRAKTÁRA.

!! Új és legolcsóbb !!**Temetkezési vállalat**

egybekötve kizárólag gyász-kelmékkel, ércz- és fakoporsó gyári főraktár

Tamási testvérek és társa

czég alatt belközéputcza id. Hintz György ur háza alatt Kolozsvártt.

A midőn új üzlet-vállalatunkat a t. cz. közönségnek becses figyelmébe ajánljuk, nem szándékunk nagy ígérekkel és hangzatos szavakkal zajt ütni, mint eddig az évek hosszú során át 14 év óta fennálló

divat-üzletünk terén

szerencsések vagyunk a t. cz. közönség minden iránybani becses bizalmát és pártfogását kérni, egy legnagyobb törekvésünk leendő új vállalatunknak is, mely oly szükségessé vált — előforduló gyász eseteknél a költségek mentől jutányosabban eszközöltessenek.

Nekünk táblázatunk (Tariffa) a temetkezésre osztályozva nincsenek, mindenki kiválaszt és megrendelheti azt, a mi a körülményekhez képest szükséges, a legegyszerűbbtől a legfényesebbig.

Minden megrendelt és kiválasztott árunak legolcsóbb és határozott ára leendő.

Mindent tehát, a mit temetkezésnél a hulla végeltakarításáig eszközölni szükséges, egyszerű bejelentéssel pontosan és gyorsan teljesítünk.

A midőn is főbb feladatunk leendő, azon közönségnek, kik szomorú kötelezettséget kénytelenek teljesíteni, ezen a téren is oly igazságos eljárást tanusítani, mely új vállalatunknak életrevalóságot és szintén becsületet szerezzen

(214.)

1—*

Tamási testvérek és társa.